

นโยบายเบนชาตีส่วนน้อยของ พคท.

กรณีศึกษา เบนชาตีส่วนน้อยชาวมลายูในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้

เจริญพงศ์ พรหมศรี

สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและบทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ซึ่งถือเป็นกลุ่มการเมืองที่มีวัตถุประสงค์ในการแย่งชิงอำนาจรัฐที่เข้าไปมีบทบาทในการจัดตั้งแนวร่วมที่เป็นชนชาติส่วนน้อยชาวมลายูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีกลุ่มติดอาวุธมลายูกลุ่มต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมในลักษณะต่อต้านอำนาจรัฐอยู่ก่อนแล้ว ผลการศึกษาพบว่า ในทางนโยบาย พคท. มีความสนใจพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และดำเนินการสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านตัวบุคคลในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นมา จนกระทั่งสามารถจัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยขึ้นมาในลักษณะกองร่อยของชนชาติส่วนน้อยในสังกัดกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการกลับพบว่า พคท. ประสบปัญหาในการจัดตั้งมวลชนและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มติดอาวุธมลายูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเกิดขึ้นและเสื่อมสลายของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓ จึงสะท้อนปัญหาความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายด้านชนชาติส่วนน้อยของพรรคด้วย

๑. ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญทั้งด้วยระยะเวลากว่า ๑๐ ปี ตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืนค่ายกองพันพัฒนาที่ ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือค่ายปิเหล็ง เมื่อวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และด้วยจำนวนผู้เสียชีวิตกว่า ๕,๗๕๕ ราย และผู้บาดเจ็บกว่า ๑๐,๒๐๑ ราย^๑ และด้วยขนาดของพื้นที่ที่ประกอบด้วย จ.ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส กับพื้นที่ ๔ อำเภอของ จ.สงขลา คือ จะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย รวม ๑๔๐๑๗.๑๖ ตร.กม.^๒

โดยเป็นที่รับรู้ในปัจจุบันว่าความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ เป็นการปะทะกันระหว่างกองกำลังติดอาวุธ ๒ ฝ่าย คือ กองกำลังอย่างหนึ่งเป็นทางการในส่วนของประเทศไทยซึ่งนำโดยกองทัพไทยกับกองกำลังติดอาวุธชาวมลายูองค์กรต่างๆ โดยมีแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติปลดปล่อยปาตานี (Barisan Revolusi Nasional: BRN) เป็นองค์กรที่มีบทบาทนำมากที่สุด^๓

อย่างไรก็ดี ในอดีตอันไม่ไกลนัก พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ไม่ได้มีการปะทะกันของกลุ่มเรียกร้องเอกราชมลายูและรัฐไทยเท่านั้น หากยังมีการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาซึ่งใช้พื้นที่ตะเข็บชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศ

มาเลเซียเป็นพื้นที่ในการสะสมเสบียง รวบรวมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสะสมกองกำลัง รวมถึงมี พคท. ที่มีนโยบายในการแย่งชิงอำนาจรัฐเพื่อสถาปนารัฐสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เข้ามาเคลื่อนไหวสร้างกองกำลังและแสวงหาแนวร่วมในพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย

บทความนี้ มุ่งทำความเข้าใจกรอบความคิดและนโยบายที่นำมาสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง พคท. กับชนชาติส่วนน้อยชาวมลายูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การศึกษาเอกสารประกอบการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งกำหนดคุณสมบัติว่าต้องเป็นผู้ที่ทราบเรื่องราวปฏิสัมพันธ์ในฐานะผู้มีส่วนร่วมหรือรับรู้ในทางใดทางหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ ซึ่งจะมีประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่สงบและเหตุรุนแรงในปัจจุบันและสามารถสร้างกระบวนการสู่สันติภาพทางบวกที่ถาวรให้เกิดในพื้นที่ดังกล่าวในอนาคต

๒. แนวคิดเรื่องความเป็นเชื้อชาติและนโยบายต่อชนชาติส่วนน้อยของพรรคคอมมิวนิสต์และการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้

แนวคิดดั้งเดิมของลัทธิมาร์กซิสต์ที่อยู่ในแถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ (The Communist Manifesto) คือการจัดชนชั้นปกครองผูกขาดปัจจัยการผลิตและระบบกรรมสิทธิ์ส่วนตัวเพื่อสถาปนารัฐคอมมิวนิสต์ที่ทุกคนในฐานะพลเมืองของประชาชาติต้องลงแรงทำงานในฐานะกรรมาสีพโดยปัจจัยการผลิตทั้งหมดล้วนเป็นของสาธารณะทั้งสิ้น โดยในระยะแรกจะมีองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นรัฐบาลของชนชั้นกรรมาสีพเพื่อดูแลปันส่วนปัจจัยการผลิตและผลการผลิตทั้งหลาย

^๑ ศรีสมภาพ จิตกริรมย์ศิริ และ รอมฎอน บันจอร์, ๒๕๕๖, น.๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

^๒ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน, ๒๕๕๖, ออนไลน์ และ สำนักงานจังหวัดสงขลา, ๒๕๕๖, ออนไลน์

^๓ สุรยุทธ์ บำรุงสุข, ๒๕๕๒ และ ปาตานีฟอรัม, ๒๕๕๖

จนกระทั่งเมื่อทุกภาคส่วนของสังคมสามารถจัดการปัจจัยและผลผลิตได้ด้วยตัวเองรัฐบาลดังกล่าวก็จะหยุดทำหน้าที่ไปเอง” หรืออาจกล่าวได้ว่า คาร์ล มาร์กซ์ และ

เฟเดอริก เองเกลส พิจารณาว่า ความเป็นเชื้อชาติ ชาติกุล ชนชาติ หรือชาติพันธุ์ เป็นเรื่องที่กำหนดมาจากโครงสร้างที่นายทุนผู้ปกครองที่แบ่งคนต่างๆ ไว้อุดริดแรงงาน และความเป็นชนชาติจะสลายไปพร้อมระบบกรรมสิทธิ์ส่วนตัวซึ่งเป็นสิ่งที่นายทุนผู้ถือครองปัจจัยการผลิตใช้ในการกำกับและอุดริดกรรมสิทธิ์^๔ ต่อมา

วี ไอ เลนิน ได้ประยุกต์ความคิดเกี่ยวกับเผด็จการชนชั้นกรรมสิทธิ์ในฐานะองค์กรนำหรือสภาซึ่งตรงกับภาษารัสเซียว่า Soviet ที่ทำหน้าที่ควบคุมทุกความเป็นไปในรัฐ และเนื่องจากเลนินเป็นผู้นำลัทธิมาร์กซิสม์ใช้ในการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงการปกครองรัฐได้เป็นคนแรก แนวคิดเรื่องการปกครองชนชาติส่วนน้อยในทางปฏิบัติจึงสืบทอดมาจากความคิดของเลนินเป็นหลัก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจาก “รัฐกับการปฏิบัติ” จะพบว่าเลนินให้การยอมรับว่าความเป็นชนชาติต่าง ๆ นั้น

มีอยู่และโจมตีการแบ่งชนชาติในลักษณะต่างๆ เช่น สหพันธรัฐหรือองค์การปกครองตนเองในส่วนภูมิภาคว่าเป็นลักษณะของพวกเขาฉวยโอกาสและขัดกับหลักการในการจัดตั้งคอมมูนที่มีอำนาจรวมศูนย์ แนวคิดของเลนินใน

ประเด็นดังกล่าวนำไปสู่การจัดระบบปกครองประเทศของสหภาพโซเวียตซึ่งมากกว่าครึ่งของประชากรเป็นคนที่ไม่เคยอยู่ภายใต้การปกครองและการสืบทอดชนชาติรัสเซีย โดยในที่สุดแล้วเลนินได้ให้ความเห็นว่าการรวมพลเมืองที่แตกต่างเข้าเป็นประชาชาติเดียวกันเป็นพลเมืองที่ล้วนแต่เป็นของลูกจ้างของรัฐพร้อมกับการเป็นกรรมกรติดอาวุธคือเป้าประสงค์เบื้องต้นแรก

ของการปฏิวัติสังคมนิยมเพื่อก้าวเดินต่อไปสู่การเป็นคอมมิวนิสต์โดยสมบูรณ์ และเมื่อถึงเวลานั้น รัฐและเผด็จการกรรมสิทธิ์ก็จะเลือนหายไปเอง^๕

การจัดตั้งสหภาพโซเวียตโดยการรวมศูนย์กลางอำนาจไว้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียตใน พ.ศ. ๒๔๖๕ ผ่านการบริหารงานของรัฐสภาเครมลินในรัสเซีย นโยบายต่างๆ จึงมีลักษณะที่เกิดจากการกำหนดจากส่วนกลางซึ่งก็คือรัสเซีย และพยายามกลืนกลายแนวคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมซึ่งมีอยู่มากมายตามจำนวนชนชาติส่วนน้อยในรัฐต่างๆ ที่รวมอยู่ในสหภาพ

โซเวียตให้มีความเป็นรัสเซีย (Russification) โดยวิธีการดังกล่าวเริ่มต้นตั้งแต่สมัยการปกครองของเลนินและมีการบังคับใช้อย่างเข้มข้นในสมัยการปกครองของโจเซฟ สตาลิน และเริ่มผ่อนคลายลงในช่วงท้ายการปกครองของนิกิตา ครุสชอฟต่อเนื่องถึงการปกครองของเบเนดิก เบรสเนฟ หรือในช่วงทศวรรษ ๒๕๐๐ เป็นต้นมา โดยการเปิดโอกาสให้แต่ละรัฐสามารถใช้

ภาษาของตนเองในระบบราชการ โรงเรียนในทุกระดับสามารถเลือกที่จะสอนเป็นภาษาของตนเองหรือภาษารัสเซียก็ได้รวมถึงเปิดโอกาสให้แต่ละรัฐมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเองในฐานะสาธารณรัฐภายใต้สหภาพมากขึ้น ทั้งนี้มีการ

กำหนดให้ภาษารัสเซียเป็นภาษากลางในการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา ประสพการณ์ และใช้ในการติดต่ออย่างเป็นทางการในแต่ละชาติเพื่อไปถึงจุดมุ่งหมายทางวัฒนธรรมแห่งสหภาพโซเวียต ผลที่ปรากฏต่อการเปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชนชาติส่วนน้อยดังกล่าวในทางปฏิบัติกลับพบว่าประชาชนส่วนใหญ่แม้จะใช้ภาษาตามถิ่นฐานและวัฒนธรรมของตนเองแต่ก็เลือกที่จะส่งลูกเข้าเรียน

^๔ คาร์ล มาร์กซ์ และ เฟรเดอริก เองเกลส์, มปป

^๕ Ecilia Conrad (edited), 2005, p94-100

^๖ วี.ไอ. เลนิน, ๒๕๕๒, น.๑๐๐-๑๐๖, ๑๓๐-๒๐๖

^๗ Frederick C. Barghoorn, 1972, p75-76

ในโรงเรียนที่สอนภาษาท้องถิ่นควบคู่ไปกับภาษาฝรั่งเศส^๙ ต่อมาเกิดการปฏิวัติสังคมนิยมโดยชนชั้นชาวนาในประเทศจีนใน พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยมี เหมา เจ๋อตง เป็นผู้นำและได้รับเลือกเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนเป็นคนแรก หลักการสำคัญอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิวัติประชาชนตามแนวคิดของ เหมา เจ๋อตง คือ การมีพรรค กองทัพ และแนวร่วม ซึ่งเรียกโดยรวมว่า แก้วสามประการ โดยแนวร่วมก็คือ มวลชนทุกระดับที่เป็นผู้สนับสนุนการปฏิวัติให้สำเร็จด้วยเหตุนี้ พคท. ซึ่งได้แสวงหาแนวร่วมในชนบทเพื่อเป็นพื้นที่ “แข็งอำนาจรัฐ” และจัดตั้ง ทปท. ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ รวมถึงจัดตั้งประชาชนให้เป็นกองกำลังติดอาวุธในลักษณะทหารหลักและทหารบ้านของ ทปท. จึงนับได้ว่า พคท. สามารถดำเนินนโยบายตามแนวคิดแก้วสามประการได้อย่างเรียบร้อยดี และเพื่อสามารถแสวงหาแนวร่วมทางทุกกลุ่มชนชั้นและทุกกลุ่มชนชาติในอาณาเขตประเทศไทยเพื่อติดอาวุธให้ประชาชนให้พร้อมสำหรับสงครามปฏิวัติและเพื่อให้สงครามปฏิวัติตดั่งกล่าวมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย พคท. จึงได้ประกาศนโยบายเฉพาะหน้า ๑๐ ข้อ ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งในข้อที่ ๑ และข้อที่ ๕ เป็นนโยบายที่เกี่ยวกับงานแนวร่วมโดยตรง ดังนี้^{๑๐}

“ข้อที่ ๑ ผันกำลังกรรมกร ชาวนา นายทุนน้อย นายทุนชาติทุกชนชาติ ตลอดจนพรรคการเมือง องค์การและบุคคลที่รักชาติรักประชาธิปไตยทั้งปวง ขยายสงครามประชาชน ขจัดอิทธิพลของจักรวรรดินิยมอเมริกา โค่นรัฐบาลขายชาติปฏิกริยาฟาสซิสต์ จัดตั้งรัฐบาลประชาชนที่ประกอบด้วยผู้แทนของกำลังปฏิวัติต่าง ๆ สร้างประเทศไทยใหม่ที่มีเอกราชประชาธิปไตย และเจริญรุ่งเรือง

ข้อที่ ๕ ชนชาติต่าง ๆ แห่งประเทศไทยมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เคารพซึ่งกันและกัน สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีสิทธิในการใช้ภาษา หนังสือ วิชาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิม คัดค้านการกดขี่เหยียดหยามระหว่างชนชาติ ในเขตที่ดินรวมของชนชาติให้ดำเนินการปกครองตนเองได้ โดยให้อยู่ภายใต้กรอบคร่าวใหญ่ของประเทศไทย และให้พัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุขอย่างทั่วถึง”

จากนโยบายดังกล่าว ทำให้ พคท. สามารถปลุกระดมมวลชนจำนวนมากให้เข้าร่วมงานกับพรรคได้ จนเกิดเขตงานและมวลชนติดอาวุธในสังกัด ทปท. เป็นจำนวนมาก^{๑๑} ซึ่งรวมไปถึงชนชาติส่วนน้อยต่าง ๆ ในพื้นที่อาณาเขตประเทศไทย เช่น ชาวกะเหรี่ยงในภาคตะวันออก ชาวม้งในภาคเหนือตอนล่าง^{๑๒} ชาวผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{๑๓} และชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือ^{๑๔} เป็นต้น รวมถึงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ซึ่งมีชาวมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นกลุ่มประชากรหลักของพื้นที่ซึ่งทางพรรคได้แสดงความสนใจและเริ่มขยายเขตงานลงมาในพื้นที่ จ.ปัตตานีในส่วนของการข่าวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นต้นมา ทั้งนี้เป็นการถ่ายโอนเขตงานของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาซึ่งเคยใช้พื้นที่ดังกล่าวในการทำงานการข่าวและเศรษฐกิจมาก่อน^{๑๕}

พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๕ พคท. เริ่มขยายงานด้านมวลชนเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว และใน พ.ศ. ๒๕๑๖ สหชาติติดอาวุธของพรรคกับกลุ่มติดอาวุธของปะแะสุ วาเมติชา ได้สนธิกำลังกัน^{๑๖} นับเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับกองกำลังติดอาวุธชาวมลายูอย่างเป็นทางการครั้งแรก อย่างไรก็ตาม ด้วยความแตกต่างในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อในศาสนา ตลอดจนการเข้าร่วม

^๙ Frederick C. Barghoorn, 1972, p76-80

^{๑๐} ธิกานต์ ศรีนารา, ๒๕๔๘

^{๑๑} ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๔

^{๑๒} จิระนันท์ พิตรปรีชา, ๒๕๔๔

^{๑๓} ปิยะมาศ อรรถอำนวย, ๒๕๔๕

^{๑๔} โชติช่วง นาดอน, ๒๕๔๕

^{๑๕} โครงการเฉพาะกิจกลุ่มบูรพา, ๒๕๕๔

^{๑๖} อย่างไรก็ดี พล.ต.ท.จำรูญ เด่นอุดม (อาร์พิน บินจิ) ได้อธิบายว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างปะแะสุ วาเมติชา กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว เนื่องจากในช่วงเวลาที่ปะแะสุ วาเมติชา ถูกจำคุกที่เรือนจำลาตยาว ใน พ.ศ. ๒๕๑๐ ทำให้มีโอกาสพบกับผู้ถูกจับกุมในลักษณะเดียวกันจากพื้นที่อื่นของประเทศ ซึ่งต่อมาบุคคลเหล่านั้นได้เข้าร่วมงานกับพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทย ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ปะแะสุ วาเมติชา ป่วยหนัก คนของพรรคได้ส่งหมอที่มีความสามารถมาช่วยรักษาเป็นการส่วนตัวและถูกจับไปด้วยกัน โดยเหตุนี้ ฝ่ายความมั่นคงของไทยจึงเชื่อว่า ทางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับกองกำลังติดอาวุธมลายู (หรือในนิยามของรัฐคือ ขบวนการแบ่งแยกดินแดน) นั้นมีความร่วมมือกัน (ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ในโครงการเสวนาทางวิชาการเรื่อง ปาตานี ในมิติประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม ณ หอประชุมสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี)

งานกับเปาะสุ วาเมดิชาทำให้สหายที่เข้าร่วมไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางของพรรคได้ จนเป็นเหตุให้กลุ่มสหายเหล่านี้แยกตัวออกมาและแปรสภาพเป็นกลุ่มจรรยทธ์^{๑๖} ในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อดำเนินการปลุกระดมมวลชนตามแนวทางของพรรคในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้ จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการจัดตั้งฐานบนเทือกเขาโต๊ะเง๊ะโต๊ะ บ้านบาโหย ต.บาโหย อ.สะบาย้อย จ.สงขลา ซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้จัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย ใน พ.ศ. ๒๕๒๐^{๑๗}

๓. สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลหนุนเสริมงานมวลชนในพื้นที่จ.ชายแดนภาคใต้

ในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ มีเหตุการณ์ที่สำคัญที่ส่งผลต่อความรู้สึกรวมของมวลชนที่จะเข้ามาเป็นแนวร่วมของพรรค ๒ เหตุการณ์คือเหตุการณ์ประท้วงกรณีฆาตกรรมที่สะพานกอตอในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ และเหตุการณ์ล้อมปราบผู้ชุมนุมทางการเมืองในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ หรือที่รู้จักกันในชื่อเหตุการณ์ ๖ ตุลา

เหตุการณ์ประท้วงกรณีฆาตกรรมที่สะพานกอตอ มีสาเหตุจากการพบศพประชาชน ๕ คนบริเวณสะพานกอตอ และมีเด็กชายผู้อ้างว่ารอดชีวิตจากการฆาตกรรมดังกล่าวเล่าเหตุการณ์ว่า ผู้สังหารคือทหารของรัฐ เป็นเหตุให้เกิดการชุมนุมประท้วงยืดเยื้อเป็นเวลา กว่า ๔๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ และเกิดเหตุแทรกแซงระหว่างการชุมนุมจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต ๑๓ คน นับเป็นเหตุการณ์การชุมนุมประท้วงของมวลชนชาวมลายูมุสลิมที่เริ่มต้นมาจากการเรียกร้องความเป็นธรรมจากสาเหตุการฆาตกรรมและลูกหลานขยายตัวจนมีผู้ชุมนุมนับหมื่นคนไม่เฉพาะเพียงประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้าร่วมชุมนุม แต่ยังมีกลุ่มนักศึกษาจากกรุงเทพฯ โดยมี “ศูนย์พิทักษ์ประชาชน” เป็นแกนนำ และมี “กลุ่มนิสิตนักศึกษามุสลิมสลตัน” ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรนักศึกษา

มลายูมุสลิมที่ศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครร่วมด้วย กลุ่มนักศึกษาชาวมลายูที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนหนึ่งคือกลุ่มที่ได้รับทุนการศึกษาที่ชื่อว่า “ทุนมหาดไทย” ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษพร้อมทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแก่ชาวมลายูที่มีพื้นเพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเริ่มต้นให้ทุนดังกล่าวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา โดยเงื่อนไขของทุนจะไม่เคร่งครัดนัก กำหนดไว้แต่เพียงผู้สำเร็จการศึกษาภายใต้การสนับสนุนจากทุนดังกล่าวจะมีการจัดสรรตำแหน่งงานของทางราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ให้ และเนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้เกิดเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ซึ่งเป็นการชุมนุมของประชาชนนักเรียน นิสิตนักศึกษา เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยโดยการขับไล่เผด็จการทหารที่ปกครองประเทศในช่วงนั้น ทำให้กระแสประชาธิปไตยเฟื่องฟู มีการเปิดพื้นที่ทางสังคมอย่างกว้างขวาง โดยนิสิตนักศึกษาเป็นผู้มีบทบาทนำในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและการเผยแพร่แนวคิดประชาธิปไตยในช่วงดังกล่าว กลุ่มนิสิตนักศึกษามุสลิมสลตันก็ได้ถือกำเนิดขึ้นในช่วงนี้และมีบทบาทในการเข้าไปประสานงานและให้การช่วยเหลือกลุ่มผู้ถูกดำเนินคดีในข้อหา “อัยตาแป”^{๑๘} ซึ่งถูกคุมขังเพื่อดำเนินคดีในเรือนจำ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เป็นต้น ทำให้กลุ่มนักศึกษาดังกล่าวมีความมั่นใจในการดำเนินงานทางการเมืองควบคู่ไปกับกลุ่มนักศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ ดังที่ได้แสดงออกมาในการนำคนเรือนหมื่นเข้าร่วมชุมนุมประท้วงเหตุการณ์สะพานกอตอใน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้นเอง และนับเป็นครั้งแรกที่พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีโอกาสเชื่อมโยงพลังของมวลชนทั้งที่เป็นมลายูมุสลิมในพื้นที่ นักศึกษาปัญญาชนตามระบบการศึกษาอย่างใหม่ที่เริ่มปูพื้นฐานโดยนโยบายการจัดการศึกษาในช่วงต้นทศวรรษ ๒๕๐๐ ที่ทำให้เกิดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นทางเลือกใหม่ของการศึกษาสายสามัญควบคู่ไปกับการศึกษาศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดน

^{๑๖} กลุ่มจรรยทธ์ เป็นลักษณะของสหายที่ติดอาวุธที่รวมตัวเป็นกลุ่มย่อย โดยปกติกลุ่มจรรยทธ์จะมีสมาชิกประมาณ ๒ - ๕ คน ทำหน้าที่ในการติดต่อปลุกระดมมวลชน การลาดตระเวน เป็นต้น

^{๑๗} กองบรรณาธิการ, “ประกายไฟ ไม่ลามทุ่ง ความล้มเหลวกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย” ฟาเดียวกัน, ๒:๓ (กรกฎาคม - กันยายน, ๒๕๔๗) น. ๒๓๓-๒๔๐.

^{๑๘} เป็นการออกเสียงคำว่า “อันธพาล” ในสำเนียงมลายูถิ่นในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้

ภาคใต้ ซึ่งมีโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในมหาวิทยาลัยส่วนกลางและได้พบกับกระแสเปิดกว้าง ทางสังคมการเมืองหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา การเชื่อมโยง ดังกล่าวไม่เฉพาะเพียงแค่ว่าให้กลุ่มผู้นำนิสิตนักศึกษา ได้เข้ามาสนใจปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น แต่ยังนำเอาปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การ รับรู้ของประชาชนที่กรุงเทพฯ ผ่านการดำเนินงานของ กลุ่มนิสิตนักศึกษามุสลิมสล่าตันอีกด้วย และยังถือเป็นการ

พบปะกันอย่างไม่เป็นทางการของนักศึกษาฝ่ายซ้าย ที่มาจากกรุงเทพฯ กับประชาชนมลายูมุสลิมในพื้นที่ อีกด้วย อย่างไรก็ดี กลุ่มดังกล่าวหมดบทบาทลงไปตาม คำสั่งคณะปฏิวัติที่เกิดขึ้นหลังการยึดอำนาจในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ในขณะที่สภาพสังคมใน จ.ปัตตานี หลังเหตุการณ์ประท้วงดังกล่าวได้เกิดความหวาดระแวง และความแตกแยกกระหว่างคนพุทธและมุสลิมอย่าง กว้างขวาง อันเนื่องมาจากจุดยืนต่อการชุมนุมที่แตกต่าง กัน ถึงขนาดที่ว่าคนมลายูมุสลิมที่เจ็บป่วยไม่ยอมรับการ รักษาในโรงพยาบาลเนื่องจากกลัวว่าหมอและพยาบาล ที่ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพุทธจะเกลียดชังให้ตัวเองตาย หรือนักเรียนที่เป็นมลายูมุสลิมไม่อยากไปโรงเรียน เพราะ

ถูกคุณครูดูตัวอย่างเหมารวมต่อผู้เข้าร่วมชุมนุมที่เป็น มุสลิม เป็นต้น^{๙๙}

ในส่วนของเหตุการณ์ ๖ ตุลา เป็นการล้อมปราบนิสิต นักศึกษา และประชาชนที่ชุมนุมต่อต้าน การกลับเข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร และ จอมพลประภาส จารุเสถียรในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยมีการใช้กำลังตำรวจทั้งนครบาล สันติบาล กองปราบปราม ตำรวจแผนปราบปรามจราจรและตำรวจ

พลร่มตระเวนชายแดนจากค่ายนครสวรรค์ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ พร้อมอาวุธหนักเข้าปราบปรามอย่างรุนแรง รวมถึงมีกลุ่มกำลังที่ไม่สังกัด หน่วยงานราชการ เช่น ลูกเสือชาวบ้าน กลุ่ม นวพล กลุ่มกระทิงแดง^{๑๐} ตลอดจนมีประชาชน เข้าร่วมประท้วงที่ผู้ชุมนุมและทหารฉกรรจ์ของ ผู้ชุมนุม ทั้งนี้เนื่องจากการเผยแพร่ข่าวใน ทำนองว่ากลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมชุมนุมดังกล่าว เป็นคอมมิวนิสต์ ต้องการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์และมีพฤติกรรมหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ทำให้กลุ่มกำลังดังกล่าวเกิดความโกรธแค้น ต่อ จากเหตุการณ์ดังกล่าว ได้มีการรัฐประหารของ

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นำโดย พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ซึ่งนำไปสู่การตั้งรัฐบาลชุดที่มีนาย ธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี และได้ดำเนิน นโยบายในการปราบปรามผู้ฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างรุนแรง ประกอบกับก่อนหน้านี้ได้มีลอบทำร้าย และลอบสังหารกลุ่มนักเคลื่อนไหวทางการเมือง ผู้นำ ชาวนา ผู้นำแรงงาน ตลอดจนผู้นำนักศึกษาเป็นระยะ ๆ^{๑๑} สถานการณ์สังคมภายหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลา จึงเป็นช่วง ที่เต็มไปด้วยความหวาดกลัวในหมู่นิสิต นักศึกษา นัก วิชาการ และผู้เคลื่อนไหวทางการเมือง ในช่วงดังกล่าว เป็นอย่างมาก

^{๙๙} เอกรินทร์ ต่วนศิริ และ เก่งกิจ กิติเรียงลาภ, ๒๕๕๕, ออนไลน์ และ รอมฎอน บันจอร์, ๒๕๕๑ น.๑๗๐-๑๘๑

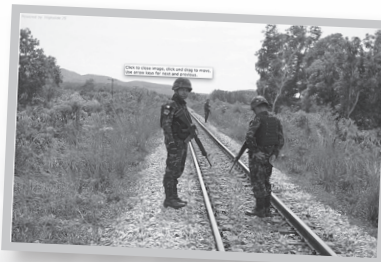
^{๑๐} สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล, ๒๕๔๔, น.๑๘๒

^{๑๑} จิรพันธ์ พิตรปรีชา, ๒๕๔๙

จากการสัมภาษณ์ ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ^{๒๒} ทำให้ทราบอารมณ์ความรู้สึกของเหล่านักศึกษาที่เข้าไปร่วมกับ พคท. ว่า จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทำให้ความรู้สึกของนักศึกษาเต็มไปด้วยความกลัวและความโกรธ และมีความรู้สึกร่วมกันว่า การอยู่ในเขตเมืองนั้นไม่ปลอดภัย เพราะอาจถูกใส่ร้าย จับกุม และประหารชีวิต เหมือนกับที่เพื่อนนักศึกษาถูกกระทำในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยิ่งสำหรับผู้ร่วมเหตุการณ์ชุมนุมในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยตรงย่อมได้เห็นการปราบปรามและการกระทำต่าง ๆ ในวันดังกล่าวอีกด้วย และทางรัฐบาลรวมถึงสังคมก็มองนักศึกษาว่าเป็นผู้ไม่หวังดีต่อชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ การเลือกหลบหนีเข้าไปในเขตอิทธิพลของ พคท. ซึ่งอำนาจรัฐไม่สามารถทำร้ายนักศึกษาเหล่านั้นได้จึงเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่ง

๔. งานแนวร่วมในชายแดนใต้ และการจัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย

เนื่องจากเขตงานดังกล่าวมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะฐานที่มั่นซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของ อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา อันเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนชาวมุสลิมอาศัยอยู่ในลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์หลักในพื้นที่ดังกล่าวซึ่งมีประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางการเมือง^{๒๓} ตลอดจนชาติพันธุ์ของประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีความแตกต่างกันกับพื้นที่ส่วนอื่นของประเทศ โดยเฉพาะ

ในที่ราบลุ่มภาคกลาง^{๒๔} ผู้คนในพื้นที่แถบนี้มีวิถีชีวิตตามรูปแบบวัฒนธรรมมลายูและนับถือศาสนาอิสลามทำให้มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างไปจากกลุ่มผู้คนที่เป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ^{๒๕} ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ผู้คนในพื้นที่สาม จ.ชายแดนภาคใต้ นั้น มีอัตลักษณ์ที่ผูกโยงไปถึงเรื่องชาติพันธุ์มลายู นับถือศาสนาอิสลาม มีประวัติศาสตร์ทางการเมืองเกี่ยวกับพัฒนาการแบบรัฐโบราณซึ่งอาจเรียกโดยรวมว่า อาณาจักรปัตตานี ดังนั้นการทำงานด้านมวลชนจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและวิถีของชาวมลายูมุสลิมไปด้วย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้อง

กับนโยบายเฉพาะหน้า ข้อ ๕ ของพรรคที่ได้ประกาศใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มชนชาติพันธุ์ต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมเป็นครอบครัวใหญ่แห่งประเทศไทยได้โดยมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ให้ความเคารพช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีสิทธิในการใช้ภาษา หนังสือ และการรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของตนได้ จึงมีการประกาศตั้ง “กองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย” ขึ้นในเขตงานที่ ๒ บนเทือกเขาโต๊ะเจาะเต๊ะ บ้านบาโหย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา เมื่อวันที่ ๗ ส.ค. ๒๐ โดยในการจัดกองทหารปลดแอกของชนชาติส่วนน้อยทางชาติพันธุ์ครั้งนี้ ถือเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่ได้มีการกระทำขึ้นอย่างเป็นทางการและมีหนังสือคำประกาศรองรับออกจาก พคท. ด้วย^{๒๖}

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขณะที่เกิดเหตุการณ์ ๖ ตุลา ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ เป็นอาจารย์ประจำ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเข้าไปในพื้นที่เขตงาน ๒ จ.สงขลา โดยนั่งรถไฟมาลงที่ชุมทางรถไฟหาดใหญ่ และเดินทางไปถึงสวนยางบริเวณแยกคลองแจะ อ.สะเดา จ.สงขลา ก่อนจะเดินเท้าไปยังจุดพักในเขต อ.นาทวี ซึ่งมีทหารของพรรคคอมมิวนิสต์มาคอยให้การดูแล ก่อนเดินทางขึ้นภูเขโต๊ะเจาะเต๊ะ ต.บาโหย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของ เขตงาน ๒ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

^{๒๓} อารีฟีน บินจิ อ.ลออแมน ซูฮัยมีย์ อิสมาแอล, ๒๕๕๐

^{๒๔} สุจิตต์ วงษ์เทศ, ๒๕๕๗

^{๒๕} รัตติยา สาและ, ๒๕๕๐

^{๒๖} กองบรรณาธิการ, “ประกายไฟ ไม่ลามทุ่ง ความล้มเหลวกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย” ไฟเดียวกัน, ๒:๓ (กรกฎาคม-กันยายน, ๒๕๕๗) 14, ๒๓๓-๒๔๐.

จากการสัมภาษณ์ ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ ทำให้ทราบถึงสภาพการใช้ชีวิตในกองทหารดังกล่าวว่า มีความขาดแคลนเหมือนกับเขตงานในป่าเขาทั่ว ๆ ไป แต่ก็ไม่ถึงกับแร้นแค้นอดอยาก เพราะมีอาหารให้บริโภคกันอย่างเพียงพอ มีการปลูกข้าว ปลูกผักเพื่อใช้บริโภคภายในฐาน โดยที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการผลิตอาหารเพื่อยังชีพในลักษณะนี้ ในด้านของใช้แม้จะไม่ได้หรูหราฟุ่มเฟือยอย่างบุหรี่ยามขาว แต่ก็มีความต้องการตามความจำเป็น อย่างใบจากและยาเส้น สบู่ ยาสีฟัน ทั้งนี้

โดยถือหลักว่าจะอะไรที่ประชาชนใช้ได้ ผู้เข้าร่วมงานพรรคก็ใช้ได้ รวมถึงการที่ผู้ร่วมงานพรรคจะต้องสามารถเข้าหามวลชนได้ง่าย ในขณะเดียวกันการที่มวลชนรอบฐานที่มั่นดังกล่าวก็มีความเป็นอยู่ที่ไม่ได้อดอยากแร้นแค้นยิ่งทำให้การใช้ชีวิตในป่าไม่ยากลำบากนัก ดังนั้นการทำงานด้านมวลชนก็เป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นที่ชื่นชอบของมวลชนชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ เพราะทางพรรคช่วยทำหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยของมวลชนจากการปล้นของกลุ่มโจรต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยมีการเจรจากับกลุ่มโจรต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ออกปล้นในพื้นที่เขตงานของทางพรรค

ในขณะเดียวกันหากทหารปลดแอกพบกลุ่มโจรทำการจี้ปล้นในเขตงานของตน ก็จะดำเนินการเข้าปะทะขัดขวางแต่ในด้านการดำเนินการเพื่อทำสงครามปฏิวัติ กลับไม่ได้มีกิจกรรมในส่วนนี้มากนัก คงมีเพียงการออกหน่วยจรยุทธ์ ซึ่งมีเพียงทหารปลดแอกกลุ่มละ ๒ - ๕ คน ออกทำการลาดตระเวนและสร้างความสัมพันธ์รวมถึงการแลกเปลี่ยนเสบียงกับชาวบ้านเท่านั้น ในทางกลับกัน พื้นที่เขตงาน ๒ กลับถูกโจมตีจากกองทหารมาเลเซียซึ่งสนธิกำลังเข้ากับกองทหารจากกองทัพไทย ตามข้อตกลงความร่วมมือในการปฏิบัติการร่วมตามแนวพรมแดนไทย-มาเลเซีย เพื่อดำเนินการกวาดล้างกองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาตามแนวตะเข็บชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย และได้มีการปฏิบัติการทางทหารในเขตรับผิดชอบของเขตงานที่ ๒ โดยเฉพาะในเขต อ.สะเดา และ อ.นาทวี ซึ่งเป็น อ.ใกล้ชิดกับ อ.สะบ้าย้อยใน จ.สงขลา อันเป็นที่ตั้งของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย^{๒๗} ทำให้สภาพของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยซึ่งเพิ่งก่อรูปขึ้นมาได้ไม่นานนักต้องถูกจำกัดการเคลื่อนไหวไปด้วย อีกทั้งผู้เข้าร่วมงานในเขตดังกล่าวทั้งในส่วนของนักศึกษาและมวลชนบริเวณนั้นเองก็ไม่ได้มีประสบการณ์ในการรบมาก่อน จึงทำให้บทบาทของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยเป็นเพียงการทำมวลชนสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ของตนเท่านั้น ในขณะที่กิจกรรมสำคัญอย่างการเข้าปะทะเพื่อแย่งชิงอำนาจรัฐกลับไม่ปรากฏในพื้นที่ดังกล่าว ลักษณะเช่นนี้ ธเนศ อาภรณ์สุวรรณได้อธิบายว่า “น่าเบื่อ” และ “ไม่มีอะไรจะทำ” ซึ่งสอดคล้องกับอดีตแนวร่วมผู้หนึ่งที่ประกอบอาชีพหาของป่าในพื้นที่เทือกเขาสันกาลาคีรีและเดินลัดเลาะตามแนวเทือกเขาทั้งในเขต ต.บ้านบาโหย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา ซึ่งมี

^{๒๗} ปฏิบัติการทางทหารภายใต้ความร่วมมือในการปฏิบัติการร่วมตามแนวพรมแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ ดาวใหญ่ มุสนาห์ ๑ เริ่มกลางเดือนมกราคม ถึง ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ เป็นปฏิบัติการในแถบ อ.สะเดา จ.สงขลา ดาวใหญ่ มุสนาห์ ๒ เริ่ม ๑๕ มีนาคม ถึง ๒๐ เมษายน ๒๕๒๐ เป็นปฏิบัติการในแถบ อ.สะเดา อ.นาทวี จ.สงขลา และ อ.เบตง จ.ยะลา แผนชาย่ายา เบน่า ๑ แสงอาณัติที่สูเบตง เริ่มวันที่ ๔ กรกฎาคม ถึง ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๐ เป็นเวลา ๓๑ วัน เป็นปฏิบัติการในแถบ อ.เบตง จ.ยะลา และ อ.แว้ง จ.นราธิวาส แผนชาย่ายา เบน่า ๒ แสงอาณัติที่สูเบตง เริ่ม ๗ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ในแถบ อ.แว้ง จ.นราธิวาส แผนรายวัน ใช้เวลา ๑ สัปดาห์ ในเดือนมกราคม ๒๕๒๑ เป็นการชักซ้อมการประสานงาน แผนชาลามัตติ - สวัสดิ์ ๑ เริ่ม ๒๔ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๒๑ เป็นปฏิบัติการในเขต อ.เบตง จ.ยะลา และ อ.บันนังสตา จ.ยะลา แผนชาลามัตติ - สวัสดิ์ ๒ หรือยุทธการ ๗๙๑ เริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๒๑ ถึง ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ พื้นที่ปฏิบัติการเช่นเดียวกับแผนยุทธการชาลามัตติ - สวัสดิ์ ยุทธการ ๗๙๒ อัลฟา เริ่มวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ โดยมีมุ่งหมายถล่มโจรจินคอมมิวนิสต์กรมที่ ๘ ที่เขาน้ำค้าง ต.ลำน้ำแคว้อ อ.สะเดา จ.สงขลา นอกจากนั้นได้มีปฏิบัติการอีกหลายครั้ง เช่น ยุทธการ ๗๙๒ บราโว่, ยุทธการ ๗๙๒ ชาร์ลี, ยุทธการ ๘๐๑ อัลฟา เหล่านี้ เป็นต้น ที่มา www.kpi.ac.th/wiki/index.php?title=โจรจินคอมมิวนิสต์มาลายา เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ เวลา ๙:๐๖

พท. เคลื่อนไหว และในเขต ต.ลำพระยา อ.เมือง จ.ยะลา ซึ่งมีพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาเคลื่อนไหว^{๒๔} ได้ให้ข้อมูลในช่วงเดียวกันนี้ว่า ไม่มีกลุ่มของนักศึกษาที่เข้าไปในช่วงหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาออกมาทำกิจกรรมอะไรมากไปกว่า การเดินเข้าหมู่บ้านมาแลกเปลี่ยนเสบียงและพูดคุยกับชาวบ้านเท่านั้น ในขณะที่ทางพรรคคอมมิวนิสต์มาลายากลับมีการปฏิบัติงานหลายๆ อย่าง โดยเฉพาะในพื้นที่ของ ต.ลำพระยาและ ต.ลำใหม่ อ.เมือง จ.ยะลา มีการเก็บค่าคุ้มครองในทำนองเดียวกันกับการเก็บภาษีเหมืองแร่และภาษีตัดไม้ในพื้นที่

สำหรับสภาพภายในกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยนั้น ได้มีการแยกครัวและการปฏิบัติศาสนกิจของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยออกจากส่วนงานอื่นของพรรค เนื่องจากคนที่จะเข้าเป็นทหารสังกัดกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยนั้นเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง การจัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยจึงเป็นการเปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มมุสลิมซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ในขณะเดียวกันก็เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน ผ่านการใช้ชีวิตร่วมกันอีกด้วย

ตามข้อมูลที่ ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ ได้ให้ไว้จำนวนของผู้ปฏิบัติงานบนเทือกเขาโต๊ะเจ๊ะเต๊ะ ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยมีจำนวนประมาณ ๑๐๐ คน ในนั้นเป็นกลุ่มคนที่เข้าไปหลังเหตุการณ์ในเดือนตุลาคม ๒๕๑๙ ประมาณ ๔๐ คน ในขณะที่คนอีกประมาณ ๖๐ คนที่เหลือประกอบด้วยจัดตั้งเดิมของพรรคที่มาอยู่ก่อนหน้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่มาจาก จ.สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช และ สุราษฎร์ธานี โดยระหว่างการจัดตั้งเขตงานและกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยนั้น ได้มีการประกาศหาผู้

สมัครใจเข้าร่วมกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยในเขตงานอื่น ๆ ซึ่งก็มีแนวร่วมและสมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมและเข้ารับศาสนาอิสลามด้วย ในขณะที่ชาวมลายูมุสลิมซึ่งเป็นคนในพื้นที่มีอยู่เป็นส่วนน้อย สอดคล้องกับที่ ยุค ศรีอริยะ ซึ่งเป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้เข้าไปในพื้นที่เขตงานที่ ๒ อันเป็นที่ตั้งของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย และได้มีส่วนในการจัดตั้งมวลชนในพื้นที่ โดยยุคได้กล่าวว่าในช่วงระยะเวลาประมาณ ๖ เดือนในการพยายามจัดตั้งมวลชนนั้น ได้คนที่ยอมเข้าปามาเพียง ๓ คนเท่านั้น^{๒๕}

สำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยกับกลุ่มติดอาวุธมลายูมุสลิมนั้น ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ และดอเลาะห์ สาและ ให้ข้อมูลตรงกันว่าไม่มีการปฏิสัมพันธ์ใด ๆ อย่างเป็นทางการ โดยธเนศ อาภรณ์สุวรรณ ได้ให้ข้อมูลว่าในช่วงที่อยู่กับกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยนั้นมีเพียงคนจากกลุ่มพูโลเข้ามาติดต่อเพื่อขอทุนนโยบายของ พทท. และแนวทางของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยเท่านั้น และเมื่อทราบว่ามีนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์กันก็ไม่ได้ร่วมมือกันปฏิบัติการใด ๆ ร่วมกัน เพียงแต่ตกลงกันว่าต่างฝ่ายจะไม่รุกล้ำพื้นที่ของอีกฝ่าย โดยทางกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยถือว่าพื้นที่ในการดูแลของตน คือเขตชุมชน-ปาเขาในช่วงรอยต่อของ อ.สะบ้าย้อย และ อ.นาทวี และห้ามไม่ให้กลุ่มอิทธิพลอื่นๆ เข้ามาปฏิบัติการในพื้นที่ โดยเฉพาะการจับปล้น นอกจากนี้ยังเคยเกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยกับกลุ่มติดอาวุธมลายูมุสลิมบ้างเป็นบางครั้ง แต่เป็นการปะทะกันเล็กน้อยไม่รุนแรงมากนัก

ในขณะเดียวกัน เบฮูแด (นามสมมติ)^{๒๖} ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่าง พทท. กลุ่ม BRN และความเกี่ยวข้องของเปาะสุ วาเมดีชา เพิ่มเติมว่า

^{๒๔} สัมภาษณ์นายดอเลาะห์ สาและ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ปัจจุบันอายุ ๖๙ ปี อาชีพทำสวนใน ต.ลำพระยา อ.เมือง จ.ยะลา ในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๙ นายดอเลาะห์ทำอาชีพพาของไปในพื้นที่เทือกเขาสันกาลาคีรีและเทือกเขาซาบาบา ทำให้มีโอกาสได้เดินทางไปมาในพื้นที่เคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง

^{๒๕} ยุค ศรีอริยะ, ๒๕๕๓ อนึ่ง ยุค ศรีอริยะ เป็นนามปากกาของ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการสถาบันวิสิทัศน์ เคยเป็นผู้นำนักศึกษาในช่วง ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ มีความสนใจการทำงานด้านกรรมกรเป็นพิเศษ ช่วงหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้เข้าป่าทางภาคใต้ โดยเริ่มต้นจากการเข้าไปในพื้นที่ของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาก่อน และใช้เวลาประมาณ ๖ เดือนในพื้นที่เขตงาน ๒ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ตั้งของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย หลังจากนั้นได้เข้าไปในศูนย์กลางพรรคที่ภาคเหนือ ก่อนจะกลับเข้าเมืองในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๒ และเริ่มต้นเขียนบทความโจมตีพรรคในชื่อบันทึกกบฏ

^{๒๖} สัมภาษณ์ เบฮูแด (นามสมมติ) เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เดิมที พคท. และกลุ่ม BRN นั้นมีความเป็นพันธมิตรกันในระดับหนึ่ง แต่ก็ต้องแยกตัวออกจากกันเพราะสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนไป จุดร่วมกันของทั้งสองฝ่ายในช่วงแรกนั้นคือการต่อสู้เพื่อสังคมนิยมซึ่งทางฝ่าย พคท. มีเป้าหมายสูงสุดคือการไปสู่สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ขณะเดียวกันที่ขบวนการมุสลิมหลังยุคการปฏิวัติอิสลามในประเทศอิหร่านเองก็ได้รับแนวคิดทางสังคมนิยมมาเป็นเป้าหมายของกลุ่มขบวนการด้วยซึ่งทางกลุ่ม BRN เป็นกลุ่มเดียวที่ประกาศยอมรับสังคมนิยมเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางการเมือง โดยเรียกว่า NaSoI/นาโซอี ซึ่งหมายถึง ความเป็นชนชาติมลายูปาตานี (Nation) ความเป็นสังคมนิยม (Socialism) และความเป็นอิสลาม (Islamic) แต่จุดร่วมที่เป็นรูปธรรมกว่าก็คือการมีศัตรูร่วมกันเป็นรัฐบาลเผด็จการในเชิงปฏิสัมพันธ์ที่เป็นรูปธรรม เช่นความสัมพันธ์ระหว่างค่ายสายย่อยกับกลุ่มของเปาะสุ วาแมติซา แม่ไม่แน่ใจว่าตัวเปาะสุ วาแมติซา สังกัดกลุ่มหรือบุคคลใด แต่ทาง พคท. ก็ได้ใช้เปาะสุ วาแมติซา เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ความสัมพันธ์กับ BRN อย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เมื่อถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ ความสัมพันธ์ของ พคท. กับ BRN ได้ลดลงแล้ว ทั้งนี้เป็นเพราะการที่ BRN มีเป้าหมายสูงสุดในการได้รับเอกราช ในขณะที่ทาง พคท. ให้ได้สูงสุดคือการเป็นเขตปกครองตนเองของชนชาติส่วนน้อยเท่านั้น และตลอดเวลาของปฏิสัมพันธ์ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กับประเทศไทยกับ BRN นั้น ก็ไม่เคยมีการรวมกำลังกันเพื่อดำเนินการสู้รบกับกองกำลังของกองทัพไทยแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จาก จำรูญ เด่นอุดม ธนศ อารณีสวรรณ์ ดอเลาะห์ สาและ และ แบฮูเต (นามสมมติ) ทำให้เห็นวิธีการที่ พคท. ใช้ในการเข้าถึงกลุ่มติดอาวุธชาวมลายูมุสลิม ก็คือ การพยายามใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญเมื่อครั้งที่เปาะสุ วาแมติซา ถูกจับกุมในข้อหาอันธพาล และถูกนำ

ไปคุมขังที่เรือนจำบางขวางใน พ.ศ. ๒๕๑๐ พร้อมกับคนของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ถูกจับในช่วงเวลาดังกล่าวด้วย และความสัมพันธ์ระหว่าง พคท. กับกลุ่มติดอาวุธชาวมลายูมุสลิมก็ดำเนินไปในเชิงอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยตลอด และไม่เคยก้าวหน้าถึงขนาดสามารถรวมพลังของกลุ่มที่ต่อต้านอำนาจรัฐเหล่านี้ให้เป็นปีกแผ่นเพื่อร่วมกันต่อสู้กับกองทัพไทยได้ แม้ทาง พคท. จะสามารถจัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยได้สำเร็จ ในวันที่ ๗ ส.ค. ๒๐ แต่ในทางปฏิบัติแล้วการจัดตั้งกองทหารชนชาติส่วนน้อยดังกล่าวก็เกิดขึ้นจากนโยบายฝ่ายเดียวของ พคท. และไม่ได้รับการสนับสนุนหรือการร่วมมือจากกลุ่มกองกำลังติดอาวุธชาวมลายูมุสลิมทั้งกลุ่ม PULO และ กลุ่ม BRN อย่างเป็นทางการแต่อย่างใด รวมถึงยังมีชาวมลายูมุสลิมที่อยู่ในพื้นที่เข้าร่วมน้อยมาก^{๓๐} ในขณะที่กลุ่มชาวมลายูมุสลิมที่เป็นนักศึกษาซึ่งหนีบรียากาสทางการเมืองช่วงหลังเหตุการณ์ ๖ ต.ค. ๑๙ อย่างเบฮูเต (นามสมมติ) ก็ถอนตัวออกจากกองทหารดังกล่าว และเข้าร่วมกับกลุ่ม BRN ในเวลาต่อมา และเนื่องจากสัดส่วนของกองกำลังในกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยครั้งหนึ่งคือกลุ่มคนที่เข้าป่าหลังเหตุการณ์ล้อมปราบที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ ๖ ต.ค. ๑๙ ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางความคิดในหมู่ผู้ร่วมงานพรรคที่เข้ามาใหม่กับสหายนำของพรรคเดิมและนำไปสู่ปรากฏการณ์ป่าแตกในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๓ ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเองก็เกิดขึ้นกับกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทยด้วยเช่นกัน และนำไปสู่การสูญสลายของกองทหารดังกล่าวด้วย

ดังนั้น ปรากฏการณ์การจัดตั้ง การดำรงอยู่ และการเสื่อมสลายของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย จึงสะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง พคท. กับชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้

^{๓๐} ยุค ศรีอริยะ, ๒๕๕๓

๕. สรุป

หากมองในแง่ของการสร้างองค์กรแนวร่วมของ พคท. ซึ่งถือเป็นองค์กรนำในการปฏิวัติประชาธิปไตยของประชาชนในประเทศไทยแล้ว การจัดตั้งกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย ก็เป็นการจัดตั้งองค์กรแนวร่วมอีกหนึ่งองค์กรของทางพรรค เช่นเดียวกับที่พรรคมีบทบาทชี้้นำในการจัดตั้งแนวร่วมในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมาคมต่อต้านญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งมีหลายสมาคมโดยต่างมี

จุดร่วมกันที่การต่อต้านจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นโดยเฉพาะองค์การไทยกู้ชาติ ซึ่งเป็นองค์การแนวร่วมในดำเนินกิจกรรมและประสานงานกับชนชั้นชาวนาในชนบท การสนับสนุนขบวนการสันติภาพ ช่วง พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นองค์กรในการดำเนินกิจกรรมต่อต้านอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นกิจกรรมรณรงค์สันติภาพต่าง ๆ การจัดตั้งขบวนการเอกราชแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ แนวร่วมรักชาติแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๕๐๘ และคณะกรรมการประสานงานกำลังรักชาติรักประชาธิปไตย (กป.รชป.) ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้น ทั้งนี้การที่พรรคเข้าไปมีบทบาทในการชี้้นำจัดตั้งองค์กรแนวร่วมต่าง ๆ ก็เพื่อการขยายงาน ขยายมวลชนและแนวร่วม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการสถาปนาระบบการปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์นั่นเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อ พคท. มีการดำเนินงานด้านมวลชนกับชนชาติส่วนน้อยชาวมลายูในพื้นที่ จ.ชายแดนภาคใต้ กลับประสบปัญหาความ

ไม่เข้ากันในเรื่องความเป็นอยู่ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องอัตลักษณ์ ตลอดจนอุดมการณ์ในการเคลื่อนไหวที่แม้จะสามารถร่วมกันได้ในเชิงรูปแบบที่ทั้งสองฝ่ายเป็นองค์กรต่อต้านรัฐเหมือนกันแต่ด้วย

ความมุ่งหมายที่แตกต่างกัน จึงไม่สามารถดำรงปฏิสัมพันธ์ได้ การเกิดขึ้นของกองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย จึงสะท้อนความผิดพลาดในหลักการรวมศูนย์อำนาจและกลืนกลายทางชนชาติส่วนน้อยภายใต้ครอบครัวยักษ์ใหญ่ของไทยที่พรรคใช้ไปด้วย

ดังนั้นแล้ว เมื่อเกิดภาวะความขัดแย้งทางความคิดระหว่างมวลชนที่เข้าป่าหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลา กับกลุ่มจัดตั้งเดิมของพรรค รวมถึงความขัดแย้งระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศโซเวียตและประเทศจีน อันนำไปสู่การแบ่งฝักฝ่ายกันในประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ เช่นในกรณีของ พคท. ที่นิยมจีน ในขณะที่พรรคคอมมิวนิสต์ลาว และพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามนิยมโซเวียต ตลอดจนการพ่ายแพ้ทางการเมืองต่อรัฐไทย โดยปรากฏเด่นชัดที่สุดภายหลังการประกาศนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓^{๓๒} เหล่านี้ล้วนทำให้แนวร่วมและผู้ปฏิบัติงานของพรรคในระดับต่าง ๆ หายกลับคืนสู่อำนาจรัฐไทยตามปกติอีกครั้ง องค์กรแนวร่วมกองทัพลดแอกและทหารปลดแอกที่เคยมีผู้ปฏิบัติงานปฏิวัติอย่างเข้มแข็งก็หายกลับคืนสภาพลงไปตามผู้ปฏิบัติงานที่กลับคืนสู่อำนาจรัฐไทยและหลังจากระยะเวลานี้แล้ว ทาง พคท. ก็ไม่สามารถชี้้นำหรือจัดตั้งองค์กรแนวร่วมใด ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกเลย

^{๓๒} คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓. (๒๕๒๓). ค้นเมื่อ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จาก <http://www.polsci.chula.ac.th/pitch/modernthaipolitics2012/6623.pdf>

บรรณานุกรม

หนังสือ

- คาร์ล มาร์กซ และเฟรเดอริก เองเงิลส์. (มปป). แดงการณัพรคคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ: โลกทัศน์.
- โครงการเฉพาะกิจกลุ่มบรรทัด. (๒๕๔๔). บนเส้นทางบรรทัด ตำนานการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ
ของประชาชน พัทลุง-ตรัง-สตูล. กรุงเทพฯ: อาร์ต เอจ กราฟฟิค.
- จิระนันท์ พิตรปรีชา. (๒๕๔๔). อีกหนึ่งฟางฝัน บ้านที่กแรมทางของชีวิต. กรุงเทพฯ: แพรวล้านกัมพม์.
- โชติช่วง นาดอน. (๒๕๔๕). ดอยสูง ฟ้าใส. กรุงเทพฯ: เรือนปัญญา.
- ต้นแคน แมคคาร์โก. (๒๕๕๕). ฝึกแผ่นดิน อิสลามและปัญหาความชอบธรรมในภาคใต้ ประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ธิดาภรณ์ ศรีนารา. (๒๕๔๘). ความขัดแย้งทางความคิดในขบวนการคอมมิวนิสต์ไทยระหว่าง
พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๕. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธิดา ถาวรเศรษฐ์ และเหงา ไตจิรากร. (๒๕๒๖). ปาแตก ความเป็นจริงบางส่วนของ การประชุมสมัชชาฯ ๔ พคท. กรุงเทพฯ : มติชน.
ปาตานีฟอรัม. (๒๕๕๗). การเจรจาสันติภาพระหว่างมุสลิมมลายูและรัฐไทย. ปัตตานี: ปาตานีฟอรัม
- ปิยะมาศ อรรถอำนวย. (๒๕๔๕) ชนเผ่าผู้ไทยกับการมีบทบาททางการเมืองบนเทือกเขาภูพาน ระหว่างปี
พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๕๒๓. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุค ศรีอาริยะ. (๒๕๕๓). ทฤษฎีเคออส ฤาจะถึงกาลกลียุค. กรุงเทพฯ: วิถีทัศน์.
- รัตติยา สาละ. (๒๕๔๐). การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏใน จ.ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- รุ่งรวี เกลิมศรีภิญโญรัช. (๒๕๕๖). ถอดความคิดขบวนการเอกราชปาตานี. สงขลา: โพรงกระต่าย.
- วี.ไอ. เลนิน. (๒๕๕๒). รัฐกับการปฏิวัติ. โลกทัศน์: กรุงเทพฯ
- ศรีสมภาพ จิตรวิกรมย์ศรี และรอมฎอน ปันจอร์. (๒๕๕๖) ไฟใต้กับการเริ่มต้นสภาพแห่งเดือนรอมฎอน ๒๕๕๖:
ความรุนแรงที่ยืดเยื้อจะต้องถ่วงดุลด้วยพลังสันติภาพเท่านั้น. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. ปัตตานี
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (๒๕๕๔). องค์ความรู้เกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์
แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. (๒๕๔๔). ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง : รวมบทความเกี่ยวกับกรณี ๑๔ ตุลาคม และ ๖ ตุลา.
กรุงเทพฯ : ๖ ตุลารำลึก.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ (บรรณาธิการ). (๒๕๔๗). รัฐปัตตานีในศรัทธาแยกแยะ รัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มติชน.
- อาริฟีน บินลิ อ.ลออแมน ซูฮัยมีย์ อัสมาแอล. (๒๕๕๐). ปาตานี ประวัติศาสตร์และการเมืองในโลกมลายู. สงขลา : มูลนิธิวัฒนธรรม
อิสลามภาคใต้.
- เออีจี มูราซิม่า. (๒๕๕๕). กำเนิดพรรคคอมมิวนิสต์สยาม. กรุงเทพฯ : ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ.
- Frederick C. Barghoorn. (1972) Politics USSR. Boston: Little, Brown and company.
- Peter Bohmer. (2005) Marxist Theory of Racism and Racial Inequality; Cecilia conrad
(edited). African American in the U.S. Economy MD: Rowman & Littleleld

วารสาร

กองบรรณาธิการ. (ฉบับที่ ๒ กันยายน - กรกฎาคม ๒๕๔๗). ประกายไฟ ไม่ลามทุ่ง ความล้มเหลว

กองทหารปลดแอกประชาชนมุสลิมไทย. วารสารฟ้าเดียวกัน. ปีที่ ๒. หน้า ๒๓๓-๒๔๐.

ธนาพล อิวสกุล และ ชัยวัช ฑูลาพล. (ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๑). ปฏิวัติ ๒๔๗๕ ในสายตา

คณะคอมมิวนิสต์สยาม. วารสารฟ้าเดียวกัน. ปีที่ ๖. หน้า ๒๕๑-๒๖๗.

รวมภูอน ปันจอร์ (ฉบับที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑). ฮาร์บัน บังชาญ นักศึกษามลายูในสนามความขัดแย้ง.

deepsouth bookazine สงครามความรู้สึก ปม-ลึก-ไฟใต้. หน้า ๑๗๐-๑๘๑.

สุรชาติ บำรุงสุข. (ฉบับที่ ๖๓ กันยายน ๒๕๕๒). พุนกับความรุนแรง กรณีศึกษาภาคใต้ไทย.

จุลสารความมั่นคงศึกษา. หน้า ๑๔-๑๗.

เอกสารออนไลน์

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่

๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓. ค้นเมื่อ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔, จาก

<http://www.polsci.chula.ac.th/pitch/modernthaipolitics2012/6623.pdf>

คำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓. ค้นเมื่อ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔, จาก <http://politicalbase.in.th/index.php/>

คำสั่ง_๖๖/๒๕๒๓

สำนักงาน จ.สงขลา. พื้นที่ ๑๖ อ.จ.สงขลา. ค้นเมื่อ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖,

จาก http://www.songkhla.go.th/map_songkhla

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่ม จ.ภาคใต้ชายแดน. สภาทวิปของกลุ่ม จ.ภาคใต้ชายแดน.

ค้นเมื่อ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จาก http://www.osmsouth-border.go.th/about_osm/general

บุคลากรกรม

๑. สัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ วิทยาลัยนานาชาติปริทัศน์ พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

๒. สัมภาษณ์ นายดอเลาะห์ สาและ เมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๑๒ - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ที่ทำการมูลนิธิ

สุช-แก้ว แก้วแดง ต.ลำพระยา อ.เมือง จ.ยะลา

๓. สัมภาษณ์ นายรุ่ง แก้วแดง เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ ที่ทำการมูลนิธิสุช-แก้ว แก้วแดง ต.ลำพระยา อ.เมือง

จ.ยะลา

๔. สัมภาษณ์ นายทวี เรื่องปราชญ์ เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ บ้านพัก ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี

๕. สัมภาษณ์เบฮูเต (นามสมมติ) เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ผ่านคนกลางซึ่งเป็นทหารหลักของกองทัพปลดแอกประชาชน
แห่งประเทศไทยผู้หนึ่งซึ่งไม่ขอเปิดเผยชื่อ

๖. สัมภาษณ์ พลตำรวจตรี จำรูญ เด่นอุดม เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ หอประชุมสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จ.ปัตตานี